

SANDRA BERG

Een grijs verleden

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

Rosa liep over het vochtige zand. Om haar heen was niets dan duisternis. Ze wist niet waar ze was en ze wist niet wat ze hier deed. Ze voelde hoe de kou van het vochtige zand optrok, haar huid binnendrong en haar gewrichten verstijfde.

Ze keek om zich heen, maar er was helemaal niets. Alsof ze in een enorm zwart gat ronddwaalde. Ze huiverde.

Ze voelde iets langs haar lichaam strijken. Het voelde koud en glibberig aan. Eerst was het slechts een zachte aanraking, maar al snel werd het meer opdringerig. Ze zag niet wat het was en waar het vandaan kwam. Het voelde als tentakels die hun oorsprong ergens in die duisternis hadden.

Het hield niet op en haar huid raakte geïrriteerd. Ze probeerde het van zich af te schudden, maar het lukte niet. Meer en meer tentakels strekten zich naar haar uit en streelden haar geïrriteerde huid. Haar angst nam toe.

De tentakels strengelden zich om haar heen. Ze persten haar lichaam samen en maakten het haar moeilijk om adem te halen. Rosa opende haar mond om te gillen, maar er kwam geen geluid uit. Ze probeerde los te komen, maar haar lichaam gehoorzaamde niet meer. Ik ga dood, dacht ze. Ik ga dood.

Precies op dat moment schoot ze overeind, haar ogen ver opengesperd. Hijgend keek ze om zich heen. Ze zag de contouren van het bed, de stoelen en de klerkast. Naast haar lag Lex. Zijn ademhaling was rustig en ontspannen.

Rosa keek op de lichtgevende cijfers naast haar bed. Nog geen drie uur. Ze zuchtte diep. Nog steeds geen ochtend.

Ze duwde de dekens weg en stond op. Misschien kon ze beneden een kop warme melk met honing drinken. Misschien durfde ze daarna weer te gaan slapen.

Rosa trok een duster aan en liep stilletjes de slaapkamer uit, via de overloop naar beneden. Ze keek niet naar haar dochtertje. Dat had ze in het begin wel vaak gedaan en daarmee onbedoeld Sabine gewekt. Dat wilde ze nu niet doen. Daarom liep ze snel de trap af, regelrecht naar de keuken.

Het was koud in huis. De verwarming stond 's nachts op zestien graden, maar het leek nauwelijks zes graden. Ze rilde en trok de duster dicht.

Ze zette melk in de magnetron, deed er daarna honing in en dronk die met kleine slokjes op aan de keukentafel. Ze keek door het raam naar buiten, waar de herfst de bladeren van de takken trok en kale, geraamteachtige takken achterliet.

Rosa hield niet van de herfst. Hij maakte haar onrustig.

‘Het vallen van de bladeren maakt mensen depressief,’ zei haar moeder altijd. Misschien had ze wel gelijk.

Rosa huiverde opnieuw en dronk haar melk op.

Eigenlijk zou ze nu terug naar bed moeten gaan, maar ze kon het niet opbrengen. Ze stond op en zocht in de witte, oud-Hollandse keukenkastjes naar iets lekkers. Ze had geen honger en ze wist niet eens of ze wel zin had in iets lekkers, maar het gaf haar iets te doen.

Uitstel, riep een stemmetje binnenin. *Je zoekt uitstel.*

‘Zwijg,’ siste ze tegen de stem. Ze kon dat kleine stemmetje in haar hoofd niet uitstaan.

Vooraf niet omdat het haar confronteerde met de waarheid. Want het was waar dat ze uitstel zocht. Ze zag ertegen op om weer naar bed te gaan. Om weer te gaan slapen. En vooral om weer te gaan dromen.

Ze was bang. De eerste keer dat ze een nachtmerrie had gehad, was ze niet zo bang geweest. Ze had zich rot gevoeld en zich afgevraagd wat ze nu precies had gedroomd, maar ze was niet echt bang geweest om weer te gaan slapen.

Maar in de loop van de laatste weken was daar verandering in gekomen. Door de nachtmerries, hield ze zich voor.

Maar ze wist dat ze ook nog ergens anders bang voor was. Ze wist alleen niet precies waarvoor. Was ze bang om te gaan slapen? Bang om niet meer wakker te worden? Of was het de duisternis die haar rillingen bezorgde? Was het nog iets anders?

Ze had het gevoel dat ergens, diep binnenin, de waarheid verborgen lag, maar het lukte niet om haar naar boven te halen. Alsof ze steeds weer door haar handen glipte als ze haar te pakken kreeg. Onwillekeurig dacht ze weer aan de tentakels en huiverde. Hoe kwam iemand aan zo'n belachelijke droom?

Ze vond een pak chocoladekoekjes in de kast en knabbelde er onrustig een paar op. Ze voelde zich er schuldig over. Eigenlijk was ze al minstens zes kilo te zwaar en ze nam zich dagelijks voor om daar iets aan te doen. Maar iedere keer dacht ze opnieuw: nog een koekje. Nog een dropje. Nog één gebakje... Omdat ik mij niet lekker voel. Omdat ik niet goed in mijn vel zit. Omdat ik moe ben...

Maar het voornemen was er in elk geval.

Ze kauwde nog een koekje weg, dronk nog een slok melk en ging uiteindelijk toch maar naar boven.

Haar lichaam voelde ijskoud aan toen ze naast Lex in bed kroop. Ze deed het zo voorzichtig mogelijk. Ze wilde hem niet wakker maken. Maar zoals zo vaak lukte het niet.

Lex kreunde even en draaide zich naar haar om. ‘Ben je alweer op geweest?’

‘Ik heb vervelend gedroomd.’

‘Alweer?’

‘Ja.’

Lex zuchtte diep. ‘Kom eens hier,’ zei hij. Hij trok haar naar zich toe en nam haar in zijn armen. Zijn lichaam was warm en rook naar slaap. Heel even koesterde Rosa zich in zijn warmte, maar meteen daarop werd ze

ongedurig. De armen om haar heen benauwden haar. Ze verstikten haar, hoewel hij haar helemaal niet strak vasthield. Ze bewoog onrustig om weer los te komen.

‘Wat is er toch?’ vroeg Lex.

‘Gewoon... weet ik niet. Ik voel mij niet zo lekker.’

‘Misschien moet je eens naar de dokter gaan.’

‘Misschien wel,’ beaamde Rosa, zonder het te menen.

‘Je bent al een paar weken niet in orde,’ ging Lex verder.

‘Ik slaap slecht.’

‘Daar moet een reden voor zijn.’

‘Misschien ben ik vervroegd in de overgang.’ Rosa probeerde er een grapje van te maken, maar Lex bleef ernstig.

‘Je moet met de huisarts gaan praten. Het is gewoon niet goed met je.’

‘Ja... dat doe ik wel,’ mompelde Rosa. Ze meende het niet.

Want wat moest ze bij de huisarts doen? Zeggen dat ze last had van nachtmerries? Alsof hij er iets aan kon doen.

Maar ze wilde er geen discussie over aangaan. Ze wist dat Lex zich alleen maar zorgen

maakte.

Ze stond toe dat hij weer een arm om haar heen sloeg, maar ze vond het nog steeds niet prettig.

Nog lange tijd lag ze met haar ogen open-gesperd in bed. Ze zou blij zijn als het weer ochtend was.

‘Het vallen van de bladeren. Daar hebben veel mensen last van,’ verkondigde Rosa’s moeder Lara de volgende dag.

Ze zat tegenover Rosa aan de eettafel met de donkerrode pers in haar seniorenwoning. Het rook naar schoonmaakmiddelen.

Zelfs haar moeder rook naar schoonmaakmiddelen. Ze zag er ook uit alsof ze zichzelf uitgebreid had geschrobd. Een wat rossige, frisse huid, blinkende korte grijze haren, een pas gestreken, pijnlijk schone beige broek en een kraakwitte blouse.

‘Zou het echt dat zijn?’ vroeg Rosa zich hardop af. Ze had haar moeder over haar nachtmerries verteld.

‘Natuurlijk is het dat. Gewoon het vallen van de bladeren. Iedereen heeft daar last van. De een wat meer dan de ander.’

‘Maar het begon in augustus al en toen was

het nog zomer.'

'Kan wel zijn, maar het ging toch richting herfst. Het regende veel in augustus.'

'Heb jij er dan ook last van?' wilde Rosa weten. Ze kon het zich niet voorstellen. Haar moeder was... tja... hoe zou ze het noemen? Stabiel. Misschien gewoon stabiel. Geen momenten van intens verdriet, woede of vrolijkheid. Gewoon altijd gematigd.

Maar haar moeder knikte. 'Natuurlijk. Ik loop er alleen niet mee te koop.'

'Nou ja... ik loop er ook niet mee te koop,' reageerde Rosa een beetje beledigd.

'Ach, zo bedoel ik het ook niet, kind. Ik bedoel alleen dat jij het je meer aantrekt. Er meer van maakt dan wat het in werkelijkheid is.'

'Het is bepaald geen lolletje om steeds nachtmerries te hebben en zo slecht te slapen. Ik ben doodmoe overdag.'

'Natuurlijk is dat geen lolletje. Dat beweer ik ook niet. Misschien kun je tijdelijk slaaptabletjes gebruiken. Dat wil nog weleens helpen.'

'Ik hou niet van slaaptabletjes,' bracht Rosa ertegen in. 'Aan slaaptabletjes raak je verslaafd.'

‘Een beetje overdreven,’ vond haar moeder. ‘Ik neem al jaren slaaptabletjes en ik ben niet verslaafd.’

Rosa zuchtte even.

‘Hoef je vandaag niet te werken?’ wilde Lara weten.

‘Vanmiddag pas.’

‘Toch niet weer zo’n ouwe man verzorgen of zo?’

‘Ik verzorg het huishouden bij de mensen. Niet de mensen zelf. Ik ben geen verpleegkundige.’

‘Nee, dat is waar. Misschien zou dat beter zijn. Nu ben je meer een poetshulp...’

‘Gezinszorg.’

Lara maakte een wegwijs gebaar met haar hand. ‘Hetzelfde,’ vond ze. ‘Moet je vanmiddag trouwens niet thuis zijn voor Sabine?’

‘Ze komt pas om vier uur uit school. Dan ben ik net klaar. Kan ik haar meteen oppikken.’

Lara knikte even. ‘Goed. Dan is het goed.’ Ze schonk koffie in de porseleinen kopjes met roosjes en schoof het schaalje met koekjes wat meer naar het midden van de tafel.

‘Kom... neem er een paar. Zelf gehaald.’

‘Niet zelf gebakken?’ vroeg Rosa met ge-